

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispartita

Dominicus

Francofurti, 1613

Elementum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

ut hospites & peregrini in aliena terra mansionem non construunt, sed malant in sua patria inuenire constructam: Ita debemus per eleemosynam domos aeternas construere, & non in his thesaurizare. Rom. 13. tom. 4.

Quemadmodum si opes subditorum in regis promptuariis conferentur, per illas etiam regis securiores sunt: Ita cerere & in domo tua, si pauperum opes repositueris, & Dominico die collegeris, etiam tua securiora erunt. De eleemosyna.

Agricola selementem facit, & quae habet expendit, & non contristatur, & dolet, nec sumptum se facere putat, sed lucrum potius, tamen illi incerta eius spes: Tu autem non in tam vilibus, sed in multo maioribus seminans, & daturus pecuniam in manus Christi, recusas, torpes & inopiam praetexas? Ser. de penit.

Quemadmodum Dominus tuus cum multi blasphemant, multi fornicentur, multi furentur, latrocinentur, sepulchris insidiantur, & multa mala faciant, ipse non desinit a sua in omnes beneficentia, sed communes radios, communes imbres & fructus terrae potest, suam monstrans misericordiam: Sic & tu fac, & cum adhuc tempus misericordiae, iuua pauperes, pacis famelicos, libera afflictos, ne sis praeterea curiosus sollicitus. Ser. de penit.

Quemadmodum hi qui ad magnos quosdam principatus accersiti, regias inhabitantur civitates, omnem substantiam suam in pecuniam commutant, & sic illo migrant: Ita plane & tunc faciebant homines illi ad coelum vocati, & ad supernam metropolim, & regnum quod illi est. Nam persuasum habentes illic esse patriam, omni substantia sua in pecuniam commutata, pecuniam per Apostolorum manus illuc praemisissent. in illud Apostoli dictum. Oportet semper haerere esse.

Sicut radix in pingui plantata solo quae nobis singulis annis tempestiuos affert fructus: Sic & pecunia in manibus pauperum plantata, non solum in singulos annos, sed & in singulos dies spirituales nobis fructus affert, fiduciam se facit in Deum, peccatorum abscessum, conscientiam bonam, letitiam spiritualem, ipem iucundam, aliquid quae bona, quae preparauit Deus diligentibus se. ibid.

Nazianzen. Quemadmodum omnis qui nauigat, prope naufragium est, tantoque propius quanto audacius id facit: Ita quicumque circumscriptus est corpore, propinquus & obnoxius est corporis calamitatibus, & eo magis, quo elatius incedit, nec respicit eos qui ante se iacent. Dum venis tecum ad nauigandum, da manum illi qui naufragium fecit: dum sanus ac diues es, in misericordia constitutum amplectere. Noli expectare ut in teipso perdiscas quantum sic malum inhumanitas, & quale bonum sit, egentibus aperire viscera misericordiae. Ne velis tollere manus ad Deum contra eos qui superbiunt, & praetereantur pauperes: sed in alienis calamitatibus erudiare. Da aliquid vel exiguum inopi: non erit exiguum ei qui rerum omnium eger: ne Deo quidem, modo pro facultate tribuatur. Loco magis muneri affert consolationem. Si nihil habes, colachryma. In Orat. de pauperibus amandis, & benignis fol. 19.

Erga fratres calamitosos benignus esto. Quod veni subtrahis, tribue revertenti: Exaque omnia iustus Dei timor. Duae inter se contrarias affectiones, tuam videlicet facietatem, & fratris famentia, modesta continentia tempera atque moderare. Sic enim faciunt & mediet: alios exinaniri, alios replent, ut accensione, decessioneque vniuseiusque sanitas conferatur. in orat. de pauperibus amandis. fol. 33.

D. Basilij. Quemadmodum sementis quae in terram iacitur, iucrum affert ei qui iecit: Ita etiam panis in esurientis manum seminatus, multiplex commodum in posterum reddit. in Lucam.

Tu quidem cum aurum das ut equum compares, animo non angaris: cum vero corruptibilia exponis, ut eorum regnum accipias, lachrymandum tibi putas? Rom. de diuis.

Ut Adam male comedens peccatum induxit: Ita nos inuidiosam escam edimus, nisi necessitati fratris & esurienti medeamur. serm. de fame & steritate.

Lactantij. Si deorum cultores simulachra insensibilia excolunt, & quicquid preciosi habent, in ea conferunt: quibus nec uti possunt, nec gratias agere: qui acceperint: quanto iustus est & verius, viuencia Dei simulachra excolere, ut promerere inuenire viuenciam? Quae sicut vsui habent, quicquid acceperint, & gratias agunt: Ita Deus in cuius conspectu bonum feceris, probabit, & mercedem pietatis exoluet. Lib. 6. c. 13. de vero cultu.

Thraseni. Illiberale est munus, quod maius aut ditius ambit: elegantissima eleemosyna, quae neque sanitatem, neque aliud respicit, sed ex sola charitate erga Deum & proximum procedit. in apophthegm. 75.

EXEMPLA BIBLICA.

Eleemosyna exempla: Abdias, 1. Reg. 18. v. 13. Tobias senior, Tobias. 1. v. 18. & 2. v. 16. & 4. v. 8. 9. 10. 11. 12. Tabitha, Act. 9. v. 36. Cornelius Centurio, 10. v. 1. 2. 3. 4.

PROFANA EXEMPLA.

Rabanus Maurus, Faldensiu antistes, mox Archiepiscopus Moguntinus, cum tanta fame Germaniam occuparet: ut etiam pater

filium deuorare vellet: multam beneuolentiam praestitit. Sigebertus in Chron.

Anastasisus IV. Pontifex Max. pauperes pauci inuenit, vniuersam prope Europam, torqueret fames. Anastasisus Magnus, Episcopus Caesariensis, in fame excoluitates suas vendidit: frumentum comparauit: ex quo omnes, etiam Iudaeorum liberos aluit. Ser. clementis.

Ab Imperatore Henrico IV. agmina pauperum inuenit, qui cum domi in cubilibus, in campis, in castris sequebantur, & liberaliter eis prospexit: & in eorum tuorum locum substituit: ac in praedictis suis erogari eleemosynas iussit, ut in vita eius annotatur. Theat. Luig fol. 242.

Tullus Hostilius Romanorum Rex, quor agerorum vsum suum seruauit, publice pauperibus diuitie: multum moribus dissimilis: qui quod pauperum est, sibi inuenierunt. Fulg. 4. c. 8.

Nerva Imperator ciuibus egenis, vt vitam sustinerent, quinquecentena millia nummum erogauit. Theat. Adrianius Imp. factus pueris ac puellis, quibus Tacitus statuera, incrementa dedit. Suet.

Nerva Imperat. puellas puerosque parentibus pauperos sumptu publico per Italiam oppida illi iussit. Cap.

Elementum.

DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

ELEMENTUM, Graece στοιχείον, & στοιχίζω dicitur. Est autem elementum, in quod aliquid confertens, vt materia, vt syllaba & b, secundum Metaph.

LOCI BIBLICI.

Elementa calore soluenda. 1. Petr. 3. 10. Elementa mundi Paulo sunt rudimenta, quibus ecclesiam suam, quasi sub pedagogo erudit. Col. 3. 1. vt in piose Galat. 4. v. 3. vbi etiam pro rudimentis captiuos sunt & egena. Galat. 4. 9. Elementa pro mundi partibus re dissoluentur. 2. Petr. 3. 10. 12.

POETICAE SENTENTIAE.

Ouid. 15. Metam.

Quatuor aeternis genitalia corpora mundi, Continet: ex illis duo sunt onera iugis, Pondere inferius, tellus atque vnae formatae, Et torridum grauitate carens, nullaeq; prementis, Alitae petri, aer atque aere purior ignis, Idem fait.

Altera flammae aether, propter locos aere capax, Sedernat Medio terra aetherae, loca Manil. 52.

Ignis in aetherae voluerit se sustulit auras, bammay, complexus stellaneus culmina caeli, Flammarum vallo natu e moenia fecit, Proximus in tenues descendit spiritus auras, Aeraq; extendit medium per inania mundi, Ignem status alit vicinis subditus aethr, Tertia fore vnda aethr, aut status, natante, Agraora per fudit rito nascentia parte, Ut liquor exhalat rennes, atque vnaat auras, Aerq; ex ipso diuicentem, semina passat, Vltima subiecit elementa pondera tellus, Ouid. 1. Met.

Ignis conuerti vs sine pondere caeli, Emicit, summas, locum sibi legit in aera, Proximus est aer illi leuitate, locos, Densior his tellus elementaq; granata vnaat, Et pressa est grauitate sui: circumfusa vnaat, Vltima possedit, solum, coeuvit vnaat, Neq; regio foret, sula sua amulobus vnaat, Astra tenent coeuvit solum formaq; Decant, Cesserunt nit idu habitandae pissetus vnaat, Terra seras coeuvit, voluerit agi vnaat aer, Idem 15. Met.

Quae quamquam spacio distant, tamen aerae, Ex ipso & in ipso cadunt, resolutaq; tellus, Aerq; huiusmodi abis: dempto quoque pondere, In superos aer tenuissimus emicat ignis, Tande retro redeunt, idemq; reuertitur aera, Ignis enim densius spiritus in aera vnaat.

In aqua... Quid. 6. Met.

PHILOSOPHICÆ SENTENTIÆ. Elementum est ex quo primo in situ aliquid conflat, nec in aliam...

Similitudo. Veritabile proprium est hominis, & homo est nomen...

Similitudo. Veritabile proprium est hominis, & homo est nomen...

Eloquentia.

DEFINITIO ET ETYMOLOG. Eloquentia, a Graeco eloqui, quod dicitur, & eloquens dicitur...

BIBLICI LOCI. Eloquentia Exod. 4. 10. Dei donum & opus est, 2. 11.

modo loquendi magnificavit. Vnde dici potest, quidam, Tullii linguam omnes mirantur...

Ille bene loquendi facultatem percipit, qui sinum cordis per recte vivendi studia extendit, nec loquentem conscientia præcipit...

SENTENTIÆ POETARVM. De Orpheo Virgil. Georgic. 4. At cantu commota Erebi de sedibus imis...

De Atione. Altera turbatum plebivo moderata profandum Et tenuit Phocæ: Et in omni Protea forma...

Horat. in arte Poetica. Sylvestres homines sacer interpretis, Deorum Cadibus & vultu fido deterruit Orpheus.

Quæstio